

TGAU

4541/01

**LLENYDDIAETH GYMRAEG
UNED 1: Barddoniaeth a Nofel
HAEN SYLFAENOL**

P.M. DYDD MERCHER, 4 Mehefin 2014

2 awr

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Llyfryn ateb 12 tudalen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch **ddau** gwestiwn, **un** cwestiwn o Adran A (Barddoniaeth), ac **un** cwestiwn o Adran B (Nofel) yn y llyfryn ateb.

Defnyddiwch yr indecs isod i ddod o hyd i'r cwestiynau ar y nofel y buoch chi'n ei hastudio.

Cofiwch ddyfynnu'n briodol a chyfeirio at enghreifftiau penodol i gefnogi'ch sylwadau.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron na thestunau gosod.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae 40 marc am bob cwestiwn cyfan. Dangosir y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd y cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Bydd yr asesu yn ystyried ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig yn y ddwy adran.

	Tudalen
ADRAN A – BARDDONIAETH	2
ADRAN B – NOFEL	5
LLINYN TRÔNS (Bethan Gwanas)	6
BACHGEN YN Y MÔR (Morris Gleitzman <i>Addasiad Elin Meek</i>)	8
AC YNA CLYWODD SŴN Y MÔR (Alun Jones)	10
I BLE'R AETH HAUL Y BORE? (Eirug Wyn)	12

ADRAN A – BARDDONIAETH*Atebwch un cwestiwn o'r adran hon.*THEMÂU: NATUR A DYNOLIAETH; IEUENCTID;
PIGO CYDWYBOD; CYMRU A CHYMREICTOD**Naill ai,****1.** Ystyriwch y gerdd '11.12.82'.

- (a) Nodwch enw'r bardd a'r thema y mae'r gerdd yn perthyn iddi. [2]
- (b) Yn eich geiriau eich hun, ysgrifennwch am gynnwys y gerdd. Dylech gyfeirio at y **gerdd gyfan** yn eich ateb. Cofiwch **ddyfynnu'n** bwrpasol. [20]
- (c) Dewiswch **dair** nodwedd arddull **wahanol** yn y gerdd.
- Enwch y nodweddion.
  - Dyfynnwch enghraifft o bob nodwedd.
  - Dywedwch pam mae'r nodweddion hyn yn effeithiol.

Gallwch gyfeirio at nodweddion fel:

ansoddeiriau	cytseinedd/cyflythreniad
trosiad	gwrthgyferbynnu/cyferbynnu
personoli	cymhariaeth/cyffelybiaeth

Ni ddylech gyfeirio at yr un nodwedd ddwywaith. [9]*(ch)* Ydy'r **ddwy** gerdd yn y thema hon yn addas ar gyfer pobl ifanc yng Nghymru heddiw?

- Cofiwch roi **digon o resymau** wrth gyfeirio at y **ddwy** gerdd yn y thema honno.
- Cofiwch **ddyfynnu'n** bwrpasol o'r cerddi.

[9]

[40]

Neu,

2. Dewiswch **ddwy** gerdd o themâu **gwahanol** sy'n dangos bod y beirdd yn **poeni am rywbeth**.

(a) Nodwch enwau'r cerddi a'r beirdd. [2]

(b) Yn eich geiriau eich hun, ysgrifennwch am gynnwys y **ddwy** gerdd mewn paragraffau ar wahân. **Esboniwch beth mae'r beirdd yn poeni amdano.**
Cofiwch **ddyfynnu'n** bwrpasol o'r cerddi. [20]

(c) Dewiswch **un** o'r cerddi a ddewisoch yn (a).
Dewiswch **dair** nodwedd arddull **wahanol** yn y gerdd.

- Enwch y nodweddion.
- Dyfynnwch enghraifft o bob nodwedd.
- Dywedwch pam mae'r nodweddion hyn yn effeithiol.

Gallwch gyfeirio at nodweddion fel:

ansoddeiriau	cytseinedd/cyflythreniad
trosiad	gwrthgyferbynnu/cyferbynnu
personoli	cymhariaeth/cyffelybiaeth

Ni ddylech gyfeirio at yr un nodwedd ddwywaith. [9]

(ch) Mae'r ddwy gerdd a ddewisoch yn (a) yn perthyn i themâu gwahanol.
Pam y mae'r cerddi yn perthyn i'r themâu hyn?

- Cofiwch roi **digon o resymau** wrth gyfeirio at y **ddwy** gerdd.
- Cofiwch **ddyfynnu'n** bwrpasol o'r cerddi.

[9]

[40]

TUDALEN WAG

ADRAN B – NOFEL

Atebwch un cwestiwn o'r adran hon.

LLINYN TRÔNS – Bethan Gwanas

3. Darllenwch y darn a gymerwyd o **Llinyn Trôns** ar dudalen 7. Yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn yn llawn a gofalus gan ddyfynnu'n bwrpasol. (Ystyriwch y marciau a roddir am bob cwestiwn.)
- (a) Nodwch **ddau** reswm pam mae Gags ar goll yn y darn. [3]
- (b) Nodwch **dri** rheswm pam nad yw Llion yn hoffi Gags. [3]
- (c) Ysgrifennwch hanes y criw yn dringo'r graig ar yr ail ddiwrnod llawn yn y gwersyll.
Eglurwch beth sy'n digwydd yn llawn.
 Dylech ysgrifennu tua ½ tudalen. [10]
- (ch) Sut gymeriad yw Gwenan? Pam rydych chi'n dweud hyn?
 Rhowch resymau, gan gyfeirio at ddigwyddiadau penodol yn y nofel i gefnogi'ch barn a'ch sylwadau. [6]
- (d) (i) Edrychwch ar arddull llinell 3 yn y darn.
... a'i llygaid fel soseri. (Gwenan)
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (ii) Edrychwch ar arddull llinellau 29-31 yn y darn.
Stopiodd Tecs yn stond.
"Y canlyniadau, syr?" gofynnodd Dei.
Nodiodd Tecs.
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (iii) Chwiliwch am enghraifft arall o nodwedd arddull yn y darn.
- Dyfynnwch y nodwedd.
  - Enwch y nodwedd.
  - Dywedwch pam mae'r nodwedd yn effeithiol. [4]
- (dd) Dychmygwch mai chi yw Gags.
 Ysgrifennwch **ymson Gags** wrth iddo ganwio.
 Cofiwch sôn am deimladau a digwyddiadau.
 Dylech ysgrifennu tua ¾ tudalen. [10]
- [40]**

O fewn cwta chwarter awr, roedd yr hyfforddwyr i gyd wedi hel yn y cyntedd, efo paciau ar eu cefnau, ac yn pori dros fapiau a threfnu pwy oedd yn mynd i ble. Roedd Gwenan yno, yn sefyll yn stond, a'i llygaid fel soseri, yn troi a throi hances bapur yn ei llaw, nes roedd 'na ddarnau ohoni'n gonffeti ar y llawr.

5 “Paid â phoeni gormod,” meddai Olwen wrthi. “Os ydi o wedi disgyn neu rwbath, mi fydd rhain yn siŵr o fedru'i achub o.”

“Disgyn? Be? Ti'n meddwl mai dyna mae o 'di 'neud? Ac wedi bod ar ei ben ei hun drwy'r nos – wedi torri'i goes neu rwbath? O plis na!” Dechreuodd grio nes roedd o'n brifo i'w chlywed hi.

10 Ro'n i'n teimlo'n uffernol. Onibai am y sgwrs ges i efo Donna, ella y bysan nhw wedi mynd i chwilio amdano fo neithiwr. Ro'n i'n dechrau teimlo'n sâl.

Aeth yr hyfforddwyr allan yn dawel a mynd fesul pâr i wahanol gyfeiriadau. Rhuthrodd Nobi ar eu holau, yn amlwg isio mynd efo nhw. Ro'n innau'n teimlo'r un peth; roedd synnwyr cyffredin yn deud mai gorau po fwya fyddai'n chwilio amdano fo. Ond roedd Tecs Pecs a'r Pennaeth yn daer – roeddni ni i gyd i fod i aros lle'r oeddni ni, a dyna'r cyngor gafodd Nobi hefyd. Edrychai mor bathetic â'i ddwylo yn ei bocedi, yn eu gwyllo nhw'n mynd efo'r cerddediad hir, rhythmig 'na sydd gan fynyddwyr. Daeth 'nôl i mewn aton ni, a syllu ar Tecs Pecs.

15 “Be 'dan ni i fod i 'neud 'ta, syr? Jest hongian o gwmpas nes dôn' nhw'n ôl?”

“Wel,” cychwynnodd Tecs. Roedd o'n amlwg cymaint ar goll â'r gweddill ohonon ni. “Ydach chi wedi gorffen pacio?”

20 “Do.”

“Be am bethau Gareth? Hwyrach y byddai'n syniad i rywun bacio ar ei ran o, rhag ofn.”

Cododd Gwenan ei phen. “Rhag ofn be syr?”

Aeth o'n annifyr i gyd. “Ym ... rhag ofn y bydd yn rhaid mynd â fo i'r ysbyty ar frys.”

Aeth Gwenan fel y galchen.

25 Brysiodd Tecs i chwilio am rwbath call i'w ddeud.

“Ond dw i'n siŵr y bydd o'n iawn, Gwenan. Paid â phoeni, mae Gareth yn fachgen digon call.”

Yna mi ganodd y ffôn.

“Ffacs,” galwodd y Pennaeth o'r swyddfa.

Stopiodd Tecs yn stond.

30 “Y canlyniadau, syr?” gofynnodd Dei.

Nodiodd Tecs.

“Ydach chi'n mynd i'w rhoi nhw i ni fel roeddach chi wedi trefnu, syr?” holodd Olwen.

Edrychodd Tecs arni fel ceiliog wedi dychryn; doedd o'n amlwg ddim yn siŵr be ddylai fo 'neud. Yna, mi anadlodd yn ddwfn.

35 “Waeth i mi 'neud am wn i, fedran ni wneud dim i helpu Gareth nes byddan nhw wedi dod o hyd iddo fo. Dowch i 'ngweld i mewn rhyw ddeng munud, yn nhrefn yr wyddor.”

Ac mi sgrialodd am dawelwch y swyddfa.

BACHGEN YN Y MÔR – Morris Gleitzman (Addasiad Elin Meek)

4. Darllenwch y darn a gymerwyd o **Bachgen yn y Môr** ar dudalen 9. Yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn yn llawn a gofalus gan ddyfynnu'n bwrpasol. (Ystyriwch y marciau a roddir am bob cwestiwn.)
- (a) Nodwch **ddau** beth sydd wedi digwydd i'r plant ar ôl cyrraedd y ddinas. [3]
- (b) Esboniwch beth yw cynllun rhieni Jamal. Nodwch **dair** ffaith. [3]
- (c) Ysgrifennwch hanes Jamal a Bibi yn cyrraedd 'Awstralia'/tir sych.
Eglurwch beth sy'n digwydd yn llawn.
 Dylech ysgrifennu tua ½ tudalen. [10]
- (ch) Sut gymeriad yw Bibi? Pam rydych chi'n dweud hyn?
 Rhowch resymau, gan gyfeirio at ddigwyddiadau penodol yn y nofel i gefnogi'ch barn a'ch sylwadau. [6]
- (d) (i) Edrychwch ar arddull llinell 6 yn y darn.
"Dad," mynna Bibi, a'i llygaid yn wyllt a llinellau o lwch dros ei hwyneb.
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (ii) Edrychwch ar arddull llinellau 12-13 yn y darn.
Y ddinas? Yfory?
"Pam?" medd Bibi, a'i llais yn crynu gan arswyd. "Beth mae hi'n wneud?"
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (iii) Chwiliwch am enghraifft arall o nodwedd arddull yn y darn.
- Dyfynnwch y nodwedd.
  - Enwch y nodwedd.
  - Dywedwch pam mae'r nodwedd yn effeithiol. [4]
- (dd) Dychmygwch mai chi yw Jamal.
 Ysgrifennwch **ymson Jamal** ar ôl iddo gyrraedd y cwch.
 Cofiwch sôn am deimladau a digwyddiadau.
 Dylech ysgrifennu tua ¾ tudalen. [10]
- [40]**

Mae Dad yn fy nghario i a Bibi i lawr y grisiau i seler tad-cu Yusuf. Mae syniad arswydus yn pigo fy ymennydd cwsg.

'Ble mae Mam?' gofynnaf.

Naill ai mae'r bom wedi effeithio ar fy llais neu mae Dad yn esgus peidio â chlywed. Mae'n
5 ein rhoi ni ar y llawr ac yn rhuthro o gwmpas y seler, gan gydio yn ein bagiau.

'Dad,' mynna Bibi, a'i llygaid yn wyllt a llinellau o lwch dros ei hwyneb. 'Ble mae Mam?'

Mae Dad yn aros ac yn tynnu anadl ddofn. Mae'n penlinio wrth ein hochr ac yn rhoi ei fys dros wefus Bibi.

'Mae popeth yn iawn,' medd yn dawel. 'Mae Mam eisiau i ni fynd i'r ddinas. Fe fydd hi'n cwrdd
10 â ni yno yfory.'

Dyma ni'n dau'n rhythu arno.

Y ddinas? Yfory?

'Pam?' medd Bibi, a'i llais yn crynu gan arswyd. 'Beth mae hi'n wneud?'

Mae Dad yn tynnu anadl ddofn arall. Mae e'n edrych fel petai eisiau meddwl beth i'w ddweud
15 nesaf.

Dw i'n dechrau teimlo cymaint o ofn â Bibi.

'Mae Mam eisiau i mi fynd â chi i rywle diogel,' medd Dad. 'Rydyn ni'n mynd i rywle yn y ddinas, ac fe welwn ni Mam yno yfory. Fe fydd hi'n iawn. Credwch fi.'

Dw i yn ei gredu fe. Fy nhad yw e. Fydd e byth yn dweud celwydd oni bai ei fod eisiau
20 amddiffyn pobl.

'Os nad yw Mam yn iawn,' medd Bibi mewn llais ffyrnig sigledig, 'Fe fydda i'n hynod, hynod o grac.'

Mae Dad yn ein cofleidio ac yn edrych i fyny grisiau'r seler.

'Yusuf,' galwa. 'Beth sy'n digwydd y tu allan?'

Mae ffyn baglau Yusuf yn ymddangos ar ben y grisiau. Wedyn ei ben.

'Mae pawb yn dal yno,' medd Yusuf. 'Mae'r stryd dan ei sang.'

Dw i'n gallu eu clywed nhw. Mae pobl o'r pentref i gyd yn siarad am y ffrwydrad ac yn meddwl
ble rydyn ni. Mae rhai pobl yn gweiddi eu bod nhw wedi dod o hyd i ddarnau ohonom.

Mae dychymyg byw iawn gan bobl y pentref yma.

Mae tad-cu Yusuf yn rhuthro i lawr y grisiau.

'Dyw'r tacsï ddim wedi cael difrod,' medd ef. 'A does neb wedi dod o hyd iddo fe yn y lôn eto.'

Mae golwg o ryddhad ar Dad. Wel, nid golwg o ryddhad yn union, ond golwg lai difrifol. 'O'r gorau,' medd ef. 'Mae'n bryd i ni fynd.'

AC YNA CLYWODD SŴN Y MÔR – Alun Jones

5. Darllenwch y darn a gymerwyd o **Ac Yna Clywodd Sŵn y Môr** ar dudalen 11. Yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn yn llawn a gofalus gan ddyfynnu'n bwrpasol. (Ystyriwch y marciau a roddir am bob cwestiwn.)
- (a) Rhowch **ddau** reswm pam mae Richard Jones yn crio ar ddechrau'r darn. [3]
- (b) Nodwch **dair** ffaith yn egluro sut mae'r heddlu wedi dod i wybod am hanes Richard Jones. [3]
- (c) Ysgrifennwch hanes Gareth Hughes yn ymosod ar Huw Gwastad Hir.
Eglurwch beth sy'n digwydd yn llawn.
Dylech ysgrifennu tua ½ tudalen. [10]
- (ch) Sut gymeriad yw Gladys? Pam rydych chi'n dweud hyn?
Rhowch resymau, gan gyfeirio at ddigwyddiadau penodol yn y nofel i gefnogi'ch barn a'ch sylwadau. [6]
- (d) (i) Edrychwch ar arddull llinell 7 yn y darn.
Yr oedd yn rhaid iddo sadio, yn rhaid iddo.
Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (ii) Edrychwch ar arddull llinellau 19-20 yn y darn.
Nid oedd dim i'w glywed.
Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (iii) Chwiliwch am enghraifft arall o nodwedd arddull yn y darn.
- Dyfynnwch y nodwedd.
  - Enwch y nodwedd.
  - Dywedwch pam mae'r nodwedd yn effeithiol. [4]
- (dd) Dychmygwch mai chi yw Meredydd.
Ysgrifennwch **ymson Meredydd** ar ôl clywed bod Gladys wedi marw.
Dylech ysgrifennu tua ¾ tudalen. [10]
- [40]**

Gwyddai Richard wrth iddo gael y garreg yn rhydd ei fod am ddechrau crynu. Ceisiodd ymbwylo ond ni fedrai. Daeth y garreg o'i lle a gafaelodd Richard yn dynn yn y ffurf pyramid. Symudodd y lamp yn nes at yr achos a gwelodd siâp y garreg yn eglur yn y pridd, a'i gwely'n fwy gwastad na'r ochrau.

5 Synnai o deimlo'r dagrau'n crynhoi y tu ôl i'w lygaid, a cheisiodd eu dileu o'i feddwl. Gwybuasai ar hyd yr adeg, gwybuasai o'r dechrau un. Tynnodd fwy o'r pridd ymaith a'i ddwylo'n crynu fel pethau gwirion. Yr oedd yn rhaid iddo sadio, yn rhaid iddo. Yr oedd yn crynu gymaint nes bod y trywel yn gwneud sŵn wrth neidio ar y pridd. Ac yna daeth rhimyn o fag polythin i'r golwg. Gollyngodd Richard y drywel a chuddiodd ei wyneb yn ei ddwylo. Wylodd fel baban; wylodd nes bod y dirdyniadau'n trydanu drwy ei gorff, ond wylodd yn ddistaw.

10 Rhoes ei grysbas amdano ac eisteddodd ar y bwrdd. Taniodd sigarét orau'r greadigaeth. Nid oedd erioed wedi meddwl amdano'i hun fel creadur teimladwy, ac ni ddaroganasai'n ei fywyd sefyllfa lle byddai'n gwneud peth mor blentynnaidd a di-fudd â cholli dagrau. Diolchodd nad oedd neb gydag ef gynnu i fod yn dyst i'r fath ffwlbri. Ond yr oedd y smôc yn dyfod ag ef ato'i hun, a gwyddai na fyddai'n gadael i'w deimladau fynd yn drech nag ef byth wedyn. Tynnodd yn hir yn ei sigarét cyn ei thafu i'r pridd. Llyncodd y mwg i gyd a gwnaeth fochau crynion wrth ei chwythu'n ôl i'r awyr yn ffrwd syth o'i flaen.

15 Neidiodd ar ei draed a diffoddodd y lamp. Gwrandawodd yn astud a'i lygaid yn troi'n syn. Dechreuodd glywed ei galon yn curo. Croesodd dros y twll a rhoes ei glust ar y drws. Nid oedd dim i'w glywed. Ond gwyddai nad wedi dychmygu'r peth yr oedd. Clywsai leisiau oddi allan.

20 Daliodd ei anadl wrth wrando â'i glust yn dynn yn y drws. Bu bron iddo ddisgyn i'r twll pan ddaeth sŵn sydyn yn union gyferbyn â thwll ei glust. Safodd yn ei ôl a golwg ddychrynedig arno. Yr oedd rhywun y tu allan yn ysgwyd y clo clap. Clywodd lais aneglur a llais arall yn ei ateb, a daeth distawrwydd eto. Aeth Richard yn ôl i ganol y llawr a'r ofn yn llenwi ei gorff. Rhoes ei law dros ei galon yn ddjarwybod.

25 Ciliodd yn ôl drachefn wrth i sŵn ddod o'r ffenest. Yr oedd y llais yn eglur y tro hwn.

"Mae hon wedi cau hefyd."

30 Dechreuodd Richard fynd i banig wrth weld rhimyn o gylch golau'n ymddangos drwy'r blanced. Ceisiai rhywun edrych i mewn i'r sied, a chlywodd lais aneglur arall. Yna digwyddodd rhywbeth a droes ei ofn yn arswyd. Nid oedd dim amheuaeth yn y sŵn, llais dyn yn siarad a hisian a chleician radio'n gefndir iddo.

I BLE'R AETH HAUL Y BORE? – Eirug Wyn

6. Darllenwch y darn a gymerwyd o **I Ble'r Aeth Haul y Bore?** ar dudalen 13. Yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn yn llawn a gofalus gan ddyfynnu'n bwrpasol. (Ystyriwch y marciau a roddir am bob cwestiwn.)
- (a) Nodwch **ddau** brofiad ofnadwy mae Haul y Bore wedi'u cael. [3]
- (b) Nodwch **dri** pheth wnaeth Chico ar ôl iddo glywed stori Quanaah. [3]
- (c) Ysgrifennwch hanes Haul y Bore ar ei thaith i'r Bosque.
Eglurwch beth sy'n digwydd yn llawn.
 Dylech ysgrifennu tua ½ tudalen. [10]
- (ch) Sut gymeriad yw Dicks? Pam rydych chi'n dweud hyn?
 Rhowch resymau, gan gyfeirio at ddigwyddiadau penodol yn y nofel i gefnogi'ch barn a'ch sylwadau. [6]
- (d) (i) Edrychwch ar arddull llinell 13 yn y darn.
"Wyt ti'n deall, Haul y Bore? Mae Chico'n fyw!"
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (ii) Edrychwch ar arddull llinellau 23-24 yn y darn.
Claddodd ei hwyneb yn ei fynwes a dechreuodd wylo.
 Dywedwch pam mae hwn yn effeithiol. [2]
- (iii) Chwiliwch am enghraifft arall o nodwedd arddull yn y darn.
- Dyfynnwch y nodwedd.
  - Enwch y nodwedd.
  - Dywedwch pam mae'r nodwedd yn effeithiol. [4]
- (dd) Dychmygwch mai chi yw Kit Carson.
 Ysgrifennwch **ymson Kit Carson** ar ôl iddo adael y Cotiau Glas.
 Dylech ysgrifennu tua ¾ tudalen. [10]
- [40]**

Roedd Chico erbyn hyn yn sefyll, ac yn cerdded pedwar neu bum cam ar y tro. Roedd ei goesau'n cryfhau, ond gwyliai Tanuah a Benito nad oedd yn gor-wneud pethau, ac er ei fod ar dân eisiau gweld Haul y Bore, gwyddai nad oedd yn ddigon cryf eto i ddal taith mor bell â'r daith i Geunant de Chelley.

5 Pan glywodd fod Chico yn dal yn fyw, roedd Geronimo wedi dod i ganlyn Benito, ac wedi dod i'r ogof i'w weld. Bu Chico ac yntau yn siarad yn hir. Roedd Geronimo wedi gwirioni ar ei stori am ddial ar y Cotiau Glas a rhagwelai y byddai ei wrhydri yn dod yn rhan o chwedloniaeth yr Apache. Rhyw ddydd, byddai Chico'n bennaeth!

* * *

10 Roedd Manuelito'n methu deall Haul y Bore. Roedd o'n gwybod ei bod wedi cael profiadau erchyll ac mai dyna'r rheswm pam ei bod yn methu siarad, ond pan ddaethai Benito yr Arapaho â'r newyddion fod Chico'n fyw, roedd o wedi credu'n siŵr y byddai hynny'n ei symbylu i ddod dros ei hanhwylder. Ond nid felly y bu.

"Wyt ti'n deall, Haul y Bore? Mae Chico'n fyw!"

15 Edrychodd ei ferch arno. Roedd ofn a dagrau yn llenwi'i llygaid. Roedd ei llygaid yn agor ac yn cau, a'r dagrau yn dechrau powlio i lawr ei gruddiau. Am ennyd credai Manuelito mai dagrau o lawenydd oedden nhw, ond roedd yr ofn yna'n dal yn ei llygaid. Roedd hi'n agor ac yn cau'i llygaid fel y llifai ei dagrau. Dechreuodd ysgwyd ei phen yn ôl ac ymlaen. Roedd hi ar fin dweud rhywbeth, ond ni ddeuai gair o'i genau. Rhywsut gwyddai Manuelito mai 'Na! Na! Na!' roedd hi eisiau ei ddweud, ond ni fedrai yn ei fyw ddeall pam na ddeuai'r geiriau dros ei gwefusau.

20 Gafaelodd ynddi a'i gwasgu i'w fynwes.

"Dyna ti, 'mach i! Dyna ti!"

Roedd Haul y Bore wedi deall ei eiriau, a fedrai hithau ddim dirnad pam na ddywedodd y geiriau. Estynnodd ei breichiau am ei thad a gafaelodd yn dynn ynddo. Claddodd ei hwyneb yn ei fynwes a dechreuodd wylo.

25 Wrth gwrs ei bod yn falch fod Chico'n fyw, ond roedd ganddi ofn. Ofn ei wynebu. Ofn iddo'i beio hi ...

TUDALEN WAG

TUDALEN WAG

TGAU

4541/01-A

**LLENYDDIAETH GYMRAEG
UNED 1 Barddoniaeth a Nofel
HAEN SYLFAENOL**

P.M. DYDD MERCHER, 4 Mehefin 2014

2 awr

**Er gwybodaeth i'r Swyddog Arholiadau.
Clawr blaen y papur arholiad yn unig yw'r daflen hon.
This is the front cover of the examination paper only.
*English instructions overleaf.***

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad 4541/01 bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch **ddau** gwestiwn, **un** cwestiwn o Adran A (Barddoniaeth), ac **un** cwestiwn o Adran B (Nofel) yn y llyfryn ateb.

Defnyddiwch yr indecs i ddod o hyd i'r cwestiynau ar y nofel y buoch chi'n ei hastudio.

Cofiwch ddyfynnu'n briodol a chyfeirio at enghreifftiau penodol i gefnogi'ch sylwadau.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron na thestunau gosod.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae 40 marc am bob cwestiwn cyfan. Dangosir y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd y cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Bydd yr asesu yn ystyried ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig yn y ddwy adran.

GCSE

4541/01-A

WELSH LITERATURE
UNIT 1: Poetry and Novel
FOUNDATION TIER

P.M. WEDNESDAY, 4 June 2014

2 hours

***For the attention of the Examinations Officer.
This is the front cover of the examination paper only.***

ADDITIONAL MATERIALS

As well as examination paper 4541/01 you will need a 12 page answer book.

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Use black ink or black ball-point pen.

*Answer **two** questions, **one** question from Section A (Poetry), and **one** question from Section B (Novel) in the answer booklet.*

Use the index to find the questions on the novel you have studied.

Remember to quote appropriately and refer to specific examples to support your comments.

Dictionaries and set texts are not permitted.

INFORMATION FOR CANDIDATES

40 marks are awarded for each complete question. The marks are shown in brackets at the end of each question or part-question.

The assessment will take into account the quality of your written communication in both sections.